

Op sportpark Galecop is altijd wat te doen voor iedereen in Nieuwegein

Op het eerste gezicht is sportpark Galecop in Nieuwegein een gewoon sportpark waar er in Nederland honderden van zijn. Een voetbalclub, atletiekvereniging, honk- en softbalclub en een rugbyvereniging, elk met hun eigen successen, uitdagingen en problemen. Maar sinds een jaar is Galecop veel meer dan dat. Samen met de gemeente, een professionele sportparkmanager, de naastgelegen golfbaan, bedrijven, een kinderdagverblijf, vluchtelingen én een gevangenis maken de clubs van hun sportpark een levendige place to be voor iedereen in de Nieuwegeinse samenleving.

TESSA DE WEKKER

Voetbalvereniging JSV, atletiekvereniging Atverni, rugbyclub Nieuwegein en honk- en softbalvereniging Nieuwegein Diamonds hebben samen ruim tweeduizend leden. JSV is met 1.250 voetballers de grootste club. De verenigingen kampen met uitdagingen waar zoveel Nederlandse sportclubs mee kampen: vrijwilligerstekort, financiële uitdagingen, soms een terugloop van het aantal leden, een lagere betrokkenheid van leden en ouders bij de vereniging en moeite voldoende kader te vinden. Twee jaar geleden staken de vier besturen de kop-

pen bij elkaar en besloten samen de uitdagingen aan te gaan.

Sportparkmanager

“Dit is mijn tweede termijn als voorzitter van JSV”, vertelt Coert van Ee. “De vorige keer was in de jaren tachtig.” Sindsdien is er een hoop veranderd. JSV is ontzettend gegroeid tot ruim 1.200 leden. Van Ee: “Dat vereist veel van onze organisatie. Bovendien is een sportvereniging tegenwoordig allang niet meer alleen een sportvereniging. Er worden veel meer maatschappelijke zaken verwacht

APEND BLOEMINK

Coert van Ee.

Actieve taallessen

Vorig jaar kwam Vluchtelingenwerk Nieuwegein in contact met sportparkmanager Jimte Poelman. De organisatie gaf driehonderd statushouders taallessen in een omgebouwd kantoorgebouw, maar vroeg zich af hoe ze deze mensen letterlijk en figuurlijk meer in beweging konden krijgen. Inmiddels krijgen de statushouders elke dinsdag les in de clubgebouwen van twee van de verenigingen op Galecop. Twee keer anderhalf uur, met daartussen een sportactiviteit. De sportactiviteit wordt verzorgd door trainers van de verenigingen. “De deelnemers vinden de lessen niet alleen leuker, ze leren ook het Nederlandse verenigingsleven kennen”, vertelt Poelman. Een aantal is inmiddels lid geworden van een sportvereniging. “We zijn nu bezig met het werven van vrijwilligers onder de mensen die taallessen krijgen. Een aantal statushouders heeft aangegeven vrijwilliger te willen worden. Dat mes snijdt aan twee kanten. We lossen een deel van het vrijwilligersprobleem van de clubs op. En deze mensen komen meer in aanraking met Nederlanders, waardoor ze de taal sneller leren en een netwerk opbouwen.” Als derde voordeel levert het de clubs geld op. Inmiddels al ruim 4.500 euro. De taalschool betaalt namelijk huur en daarnaast levert de gemeente Nieuwegein een bijdrage uit het integratiepotje.

dan alleen het organiseren van trainingen en wedstrijden. Het werk van een sportbestuurder is nu zoveel complexer dan dertig jaar geleden. Dat kun je bijna niet meer van louter vrijwilligers vragen.”

De vier besturen zetten hun ambitie op papier: sportpark Galecop moest een toekomstbestendig sportpark worden, waar ook overdag veel gebeurt, verbonden met de omgeving, met vier gezonde sportverenigingen,

zowel financieel als wat betreft organisatie. De gemeente Nieuwegein en SportID, het sportbedrijf van de gemeente, zagen wel wat in de plannen. Niet in de laatste plaats omdat die ook een aantal maatschappelijke thema's waar de gemeente mee kampt aanpakken. Vorig jaar mei werd buurtsportcoach Jimte Poelman aangesteld als sportparkmanager. De eerste resultaten zijn inmiddels zichtbaar. “Het mooiste is dat het initiatief vanuit de verenigingen zelf is gekomen. Daardoor krijg ik heel veel ruimte. Ik leg ze niets op”, zegt Poelman.

Doelstellingen

Voor hij in Nieuwegein aan de slag ging, werkte Poelman onder meer bij Snowworld, Dutch Water Dreams en de nieuwe

omgeving, meer maatschappelijke betrokkenheid en extra inkomsten voor de verenigingen.

Vervolgens is Poelman gaan praten met partijen in de omgeving. Talloze gesprekken voerde hij. Met vertegenwoordigers van bedrijventerrein Papendorp, de gevangenis twee kilometer verderop, het ziekenhuis en een instituut dat taallessen verzorgt aan statushouders. “Ik ben er gewoon heen gegaan. ‘Goedendag, ik ben de nieuwe buurman. Wat kunnen we voor elkaar betekenen?’ Dat blijkt heel veel te zijn.”

Nieuwe activiteiten

Die gesprekken zouden clubbestuurders nooit allemaal kunnen voeren, zegt Van Ee. “Daar hebben we de tijd niet voor. Een sport-

“Ik waak er voor dat ik niet de taken van de sportclub op me ga nemen”

– Jimte Poelman

sportcampus in Sittard-Geleen. Steeds combineerde hij sport met commerciële activiteiten. Die ervaring is goud waard, zegt Cees van Rootselaar. De voormalig profbasketballer is sportcoördinator van SportID. Hij onderhoudt het contact met de wethouder en de beleidsmedewerkers op het gemeentehuis van Nieuwegein. “Jimte combineert sport, maatschappelijke verantwoordelijkheid én commercie. Hij ziet mogelijkheden die anderen niet zo snel zien”, zegt Van Rootselaar.

Poelman wordt deels betaald door de gemeente en deels door de vier verenigingen. Zij leveren een financiële bijdrage naar rato van het aantal leden. De gemeentelijke subsidie is voor drie jaar. “Daarna moet ik mezelf kunnen verdienen”, zegt Poelman.

Het eerste wat hij in mei vorig jaar deed was samen met de vier clubs vier doelstellingen formuleren. Dat zijn: activiteiten overdag op het sportpark, verbinding maken met de

parkmanager kan fulltime bezig zijn met het sportpark en alles eromheen. Vrijwilligers niet.”

Poelman: “Met bijvoorbeeld de gevangenis heb ik wel vier gesprekken gevoerd. Geen probleem. Het is mijn werk. Een clubbestuurder zegt na de tweede keer: ‘Hier ga ik mijn tijd niet meer aan besteden, want ik moet nog tig andere dingen voor de club doen.’ Logisch. Ik waak er overigens wel voor dat ik niet de taken van de sportclub op me ga nemen. Ik ga niet de levering van de Sligro opvangen of op de stoel van de voorzitter zitten. Ik hou me bezig met het zoeken van nieuwe partners en het ontwikkelen van nieuwe activiteiten.”

Binnen een jaar heeft Poelman flink wat partners aan het sportpark gebonden en de eerste resultaten zijn zichtbaar (zie kaders). Ook de samenwerking tussen de vier verenigingen komt langzaam maar zeker op gang. Van Ee: “We hebben een stuurgroep met de

voorzitters en Jimte. Binnenkort organiseren we samen een open dag voor alle inwoners van Nieuwegein-Noord. We gebruiken elkaars kleedkamers als het druk is en we maken gebruik van elkaars trainers. Zo krijgen onze voetballers nu looptraining van de atletiekcoaches.”

Een paar jaar geleden was dat ondenkbaar, zegt Poelman. “De verenigingen leren elkaar steeds beter kennen. Natuurlijk gaat het niet allemaal vanzelf. Het heeft zijn tijd nodig, want alle verenigingen hebben hun eigen cultuur en sfeer. Maar men beseft wel dat men elkaar nodig heeft.”

Extra inkomsten

Met de activiteiten voor derden verdienen de verenigingen geld. Poelman: “Stel, ik haal een vergadering van een derde partij binnen. De gastvereniging krijgt 75 procent van de winst. De overige 25 procent is voor de stuurgroep.” Daarmee zijn het laatste jaar bijvoorbeeld aed's voor de vier clubs gekocht

en zijn de vergaderfaciliteiten in elke bestuurskamer verbeterd.

Het lastigste is vrijwilligers vinden die nodig zijn voor de activiteiten, zegt Van Ee. Toch lukt het vaak wel. “Als er hier een vergadering is, moeten wij als club zorgen voor een maaltijd en drankjes. En we moeten een trainer leveren voor het sportaanbod. Omdat we ervoor betaald krijgen, kunnen we de vrijwilligers een vergoeding geven. Dat helpt. En onze leden beseffen steeds meer dat ze met hun inzet de vereniging helpen om extra inkomsten te genereren.”

Dat is nodig, want ondanks het groeiend aantal leden lopen de inkomsten van JSV terug. Met name de kantine-inkomsten. Van Ee: “Wij spelen in de tweede klasse. We betalen de spelers niet, maar hebben ook geen businessclub. We hebben een beperkt aantal sponsors.” Ook merkt Van Ee dat er mede door gezondheidscampagnes bijvoorbeeld minder bier wordt gedronken. En de gezonde alternatieven zijn minder in trek. Ook trekt

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Een van de partners van Galecop van het eerste uur is het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Twee kilometer van het sportpark ligt de penitentiaire inrichting Nieuwegein. Poelman: “Bij mijn eerste ronde door de omgeving kwam ik met hen in contact. Ik zag dat het ministerie een traject ‘Werk via sport’ heeft voor gedetineerden die bijna aan het einde zitten van hun straf.”

Het idee is om gedetineerden in de laatste fase van hun straf alvast perspectief te geven op een betaalde baan via vrijwilligerswerk bij sportverenigingen. “Elke ochtend haalt iemand van de onderhoudsdienst [een ingehuurd professioneel bedrijf, red.] van Galecop een jongen daar op. Hij werkt de hele dag mee aan het onderhoud van het sportpark. Op vrijdag helpt hij een groep vrijwilligers van de honk- en softbalvereniging met allerlei klusjes.”

In het begin was het wennen voor de verenigingen. Poelman: “Ze moesten over een drempel heen en bij de eerste twee gedetineerden ging het minder goed. Nu gaat het wel goed, al blijft het wel bewerkelijk voor de clubs omdat de jongen begeleid moet worden.”

Inmiddels is de samenwerking tussen Galecop en de gevangenis uitgebreid. In het kader van een opleiding tot fietsenmaker knapt een aantal gedetineerden momenteel fietsen op voor het fietsplan van bedrijventerrein Papendorp. Poelman denkt al verder. “Aan een autowasservice voor werknemers die hier hun auto parkeren bijvoorbeeld. En aan een klein baristawagentje waar werknemers die hun auto hebben geparkeerd koffie kunnen kopen. Op die manier kunnen de gedetineerden verschillende vaardigheden opdoen.”

Vitaal vergaderen

Sinds een jaar biedt sportpark Galecop de mogelijkheid om te vergaderen in kleine groepen, inclusief maaltijd en sportactiviteit. Onder andere het St. Antonius ziekenhuis, Zorg van de Zaak, de gemeente Nieuwegein en het Nationaal Ouderenfonds behoren tot de klanten. Een arrangement is inclusief gebruik van de vergaderruimte, een gezonde maaltijd, koffie, thee en water en een halfuur bewegen. Poelman: "De bestuurskamers van de verenigingen zijn gemoderniseerd en van alle vergadergemakken voorzien. Vrijwilligers van de verenigingen verzorgen de maaltijden en de sportactiviteit. De eerste keren heb ik de verenigingen begeleid, maar nu verzorgen ze alles zelf."

Een avondvergadering van zes tot tien voor acht man kost 370 euro, inclusief tweegangenmaaltijd. Welkomme inkomsten voor de vereniging. Poelman: "Dat is voor veel bedrijven en organisaties een prima bedrag. Wij zijn geen commerciële partij, daar willen we ook niet mee concurreren. Wat we wel bieden is een kleinschalige accommodatie en beweging. Dat wordt als zeer prettig ervaren, want niets is vervelender dan uren zittend vergaderen."

"We willen dit initiatief graag uitrollen naar andere parken"

– Cees van Rootselaar

JSV minder bezoekers sinds de club een paar jaar geleden van de eerste naar de tweede klasse is gedegradeerd. "Dat alles merken we aan de kantineomzet. We zullen ons geld dus ergens anders vandaan moeten halen om te voorkomen dat we onze contributie te veel moeten verhogen. Want dan haken mensen wellicht af omdat het te duur wordt."

Verandering van mindset

De activiteiten voor verschillende partners die Poelman aan het sportpark heeft gebonden, beginnen hun vruchten af te werpen, zowel op financieel gebied als voor het werven van meer handjes voor de verenigingen. "We zijn pas een goed jaar bezig. Ik verwacht dat er steeds meer reuring op het park komt. En daar wordt uiteindelijk iedereen beter van", zegt Poelman.

De ontwikkelingen op sportpark Galecop blijven niet onopgemerkt. Zowel in Nieuwegein zelf als daarbuiten worden de werkzaamheden van Poelman en de verenigingen gevolgd. Van Rootselaar heeft regelmatig contact met de gemeente Nieuwegein. "De wethouder sport en de beleidsmedewerkers zijn erg enthousiast. De nieuwe aanpak moet een aantal problemen van de verenigingen oplossen, zodat ze niet meer bij de gemeente aan hoeven te kloppen. Daarnaast worden meer inwoners naar het park getrokken. Daarmee draagt Galecop bij aan de ambitie om meer Nieuwegeiners aan het bewegen te krijgen."

De nieuwe aanpak op Galecop vraagt wel op een verandering van mindset, ook op het gemeentehuis, zegt Van Rootselaar. "Andere domeinen moeten meer betrokken worden. Sport kan veel voor andere domeinen betekenen, maar je ziet dat iedereen in de poli-

tiek en de ambtenaren toch nog vooral met hun eigen ding bezig zijn. Er moet beter met elkaar worden samengewerkt. Ouderen, eenzaamheid, jeugdzorg, integratie, noem maar op. Allemaal thema's waar sport iets aan kan bijdragen. Dat zie je nu op Galecop."

Innovatiepartner lokaal sportakkoord

In Nieuwegein wordt hard gewerkt aan een lokaal sportakkoord. Galecop is een van de partners daarin. Van Rootselaar: "Sportpark Galecop is in het klein wat het Nationaal Sportakkoord voor elkaar wil krijgen. Sterkere verenigingen, inclusief, maatschappelijke initiatieven." Galecop is daarom een voorbeeld voor andere sportparken en -verenigingen. In Nieuwegein laat SportID ook andere verenigingen zien wat zij kunnen bereiken.

Van Rootselaar: “We willen dit initiatief graag uitrollen naar andere parken.”

Ook vanuit NOC*NSF, andere gemeenten en het Ministerie van VWS is interesse. Poelman geeft regelmatig presentaties voor politici, sportbestuurders en ambtenaren. “We zijn een innovatiepartner van het Nationaal Sportakkoord”, zegt hij. “Alles wat daarvoor is bedacht, doen wij al. Via sport krijgen we dingen voor elkaar. Ik merk dat ook andere gemeenten daarin geïnteresseerd zijn. Kenniscentrum Sport gaat een reeks maken over Galecop, met best practices en voorbeelden. Zo kunnen we een product creëren waar ook andere gemeenten of sportverenigingen mee aan de slag kunnen. Op Galecop laten we zien dat dit soort initiatieven echt wat opleveren, voor alle partijen. Dat is hartstikke mooi. ■

Bedrijventerrein Papendorp

Papendorp is een groot bedrijventerrein aan de rand van Utrecht. Het ligt op een kilometer afstand van sportpark Galecop, net aan de andere kant van de A12. Er werken zo’n 20.000 mensen, bij grote bedrijven en organisaties als Bol.com, verschillende sportbonden en BDO.

Papendorp heeft vier problemen, vertelt Poelman. “Parkeren, bedrijfsvitaliteit, tekort aan horecagelegenheid en onderlinge verbondenheid.” Toen hij dat hoorde, borrelden de mogelijkheden meteen op. “We hebben hier bijna vijfhonderd parkeerplaatsen die overdag leeg staan. We zijn nu bezig met het opzetten van een shuttleservice en een fietsplan.”

De oude TeamNL-fietsen die bij de afgelopen Olympische Spelen zijn gebruikt, zijn door NOC*NSF geschonken en worden momenteel opgeknapt door gedetineerden in de Nieuwegeinse gevangenis (zie het kader ‘Ministerie van Justitie en Veiligheid’). De fietsen worden voorzien van een slot, dat met een bijbehorende app te openen is. Eenmaal aangekomen op Papendorp, zet de werknemer de fiets met de app weer op slot, waar hij voor een collega weer mee te nemen is.

Binnenkort organiseert Galecop een dag over bedrijfsvitaliteit voor bedrijven op Papendorp. Het doel is tweeledig. Ten eerste zullen de behoeften van de bedrijven worden gepeild, om te zien wat Galecop en de verenigingen voor de bedrijven kunnen betekenen. Poelman: “Daarnaast kunnen de mensen van de verschillende bedrijven elkaar leren kennen. Nu kennen ze de burens nauwelijks. Ze weten dus ook niet wat ze elkaar te bieden hebben. Via het sportpark kunnen we zorgen voor onderlinge verbondenheid.”